

Сорау алганчы Сезгә нинди хокуклар турында белдерү ясарга тиешләр?

1. Сорау алу дәверендә адвокат белән яшерен консультациягә һәм аның ярдәменә хокук

А. Адвокат

- Сез үзегез сайлаган адвокатны чакырырга хокуклы.
- Әгәр Сезнең адвокатыгыз булмаса, яки аның килергә мөмкинлеге булмаса, сез дежур адвокат сорап алырга хокуклы.
- Сезнең яктан билгеләнгән хокукый шартлар саклану очрагында бу хокукый ярдәм тулысынча яки өлешчә бушлай була. Сез бу шартларны формалаштырган форманы соратып ала аласыз.

В. Алдан үткәрелгән конфиденциаль консультация

- Киләсе сорау алуга кадәр һәм Адвокатлар Берләшмәсенең дежур адвокаты белән сөйләшкәннән соң 2 сәгать дәвамында сезнең үзегезнең адвокатыгыз белән 30 минутлык конфиденциаль консультациягә хокукыгыз бар, бу вакыт читләшү буларак сорау алучы тарафыннан озайтылырга мөмкин.
- Бу консультация телефон аша яки сорау алу урынында үткәрелә ала.
- Үзегезнең адвокатыгыз белән планлаштырылган консультация бу 2 сәгатьлек вакытта үткәрелмәсә, телефон аша дежур адвокат белән яшерен консультация алырга мөмкин. Шуннан соң сорау алу башланып китәргә мөмкин.
- Сезнең адвокатыгыз сорау алу дәверендә килсә, ул процессның калган өлешендә кала ала.

С. Сорау алу дәверендә ярдәм

- Сорау алу вакытында сез адвокатыгыз ярдәмен куллана аласыз
- Сезнең адвокатыгыз тәэмин итеп торачак:
 - Сезнең тынлык саклау хокукын һәм сезнең үз-үзегезгә каршы таныклама бирмәү хокукын тәртиптә саклауны;
 - Сорау алу дәверендә Сезнең белән тиешле дәрәжәдә әңгәмә кору, һәм шулай ук сезгә карата мәжбүр итүләрне яки хокуксыз басым ясауны булдырмауны;
 - Сезнең үзегезнең хокукларыгыз турында белүне, һәм шулай ук, сорау алу законлы рәвештә үткәрелүне.

Сезнең адвокатның бу сорау буенча нинди дә булса ачыкламалары булса, ул аларны шунда ук протоколга кертә ала. Сезнең адвокат төгәл запрос ясарга мөмкин. Ул бирелгән сорауларга аңлатма бирелүне сорарга мөмкин.

Ул тикшерүгә һәм сорау алуга карата ачыкламалар бирергә мөмкин. Аның сезнең өчен җавап бирергә һәм сорау алуга каршы төшәргә хокукы юк.

- Сез яки сезнең адвокатыгыз өстәмә конфиденциаль консультация үткәрү өчен сорау алуны бары бер тапкыр туктатып тора аласыз.

Аналогик рәвештә, сорау алу дәверендә төрле яңа фактлар килеп чыкса, сезнең үзегезнең адвокатыгыз белән өстәмә конфиденциаль консультация үткәрергә хакыгыз бар. Ул 15 минуттан артык булырга тиеш түгел.

D. Мин бу хокуктан баш тарта аламмы?

Сез адвокатыгыз белән консультация үткәрүдән яки аннан ярдәм сораудан баш тарта аласыз.

Сез бу хокуктан иреккә рәвештә һәм җитди уйланулардан соң баш тарта аласыз, әгәр:

- Сез балигъ яшькә җиткән булсагыз;
- әгәр бу очракка сезнең имзаланган һәм дата куелган документыгыз бар;
- мөмкинлек булса, сорау алу языла ала. Сез моның турында адвокатыгыз белән фикер алыша аласыз (шулай ук 7 пункттын карагыз).

Бу очракта сез Адвокатлар Берләшмәсенең дежур адвокаты белән телефон аша сөйләшә аласыз.

E. Чыгарма

Махсус шартларны күзаллап яки ышандырырлык сәбәпләр аркасында Генераль Прокурор яки суд тикшерүчесе Сезгә алдан үткәрелә торган конфиденциаль консультациягә яки сорау алу вакытында адвокат ярдәменә хокукыгызны бирмәскә мөмкин. Ул бу карарны дәлилләргә тиеш.

F. Кулга алу өчен Европа ордерын биргән илдә урнаштырылган адвокатка хокук.

Сезнең кулга алу өчен Европа ордерын биргән илдә адвокат билгеләргә тиеш. Бу адвокат Бельгиядә сезнең адвокатка сезне кулга алу процедурасы турында мәгълүмат һәм киңәшләр бирә ала.

2. Европа ордеры яки АРВ-га кагылган мәгълүмат

- Сез кулга алыну өчен кулланган Европа ордеры яки АРВ асылы турында мәгълүмат алуға хокуклы.
- Әгәр сезне хөкем карары нигезендә кулга алсалар, ә сез бу хөкем карары турында яки суд эше кузгалуы турында берни дә белмәгән булсагыз, сез бу чит ил хокук карары копиясен сорый аласыз, бу вакытында хәл ителгән булса.

3. Эндәшмәү хокукы

- Бернинди шартта да сез үзегезгә каршы таныкләма бирергә тиеш түгел.
- Сезнең кемлегезне билгеләгәннән соң сезнең белдерү ясарга яки сорауларга җавап бирергә яки тынлык сакларга хокукыгыз бар.

4. Кемгә дә булса үзегезнең кулга алынуыгыз турында хәбәр итү хокукы

Сезнең үзегезне кулга алу турында өченче як шәхесенә хәбәр итү мөмкинлеге хокукы бар.

Шулай да, Генераль Прокурор яки суд тикшерүчесе сорау нигезендә моны эшләүне берникадәр вакытка күчәрә алалар, тикшерү эшенең намуслы үткәрелүне тәэмин итә алырлык сәләткә.

5. Медицина ярдәме

- Кирәге чыккан очракта Сезнең бушлай медицина ярдәменә хокукыгыз бар.
- Шулай ук Сез үзегез сайлаган табибтан сезне карап чыгуны сорый аласыз. Бу тикшерү сезнең хисаптан үткәреләчәк.

Сорау алу вакытында Сезнең нинди өстәмә хокукларыгыз бар?

6. Сорау алу вакытындагы өстәмә хокуклар

Сорау алуға кадәр сез беркадәр мәгълүмат белән тәэмин ителергә тиеш. Фактлар турында кыскача мәгълүматка һәм тынлык саклау хокукына өстәп, сезгә әйтеләчәк:

- Сез бөтен бирелгән сорауларның һәм сез биргән җавапларның алар әйтелгән рәвештә теркәлеп баруларын таләп итә аласыз;
- Сезнең язмача гариза язарга яки тыңлау үткәрүләрен сорарга хокукыгыз бар;
- Сезнең белдерүләр тиешле дәлил итеп кулланыла алалар.
- Сорау алу дәверендә Сез үзегезнең карамакта булган төрле документлар кулланыла аласыз, бары Сез моны эшли алырсыз, сорау алу кичектерелмәгән булса гына. Сорау алу дәверендә яки ул узганнан соң Сез бу документларны язма протоколга теркәлүне яки суд сәркәтибе белән тугыртуларың сорый аласыз.

7. Сорау алуны язмага төшерү

- Мөмкинлек булса, тикшерү буенча сорау алу артыннан күзәтү өчен, сорау алуны язмага төшерә алалар.
- Моңы сорау алуы, Генераль Прокурор һәм суд тикшерүчесе хәл итәләр.

8. Сорау алу ахырында

Сорау алу тәмамланганнан соң Сезгә укыр өчен сорау алуның язмасын бирәчәкләр. Шулай ук Сез аны Сезнең өчен укуларын сората аласыз.

Сездән сезнең белдерүләргә ясалган нинди дә булса үзгәртүләргә яки аңлатмаларны кертергә теләгегез булу турында сораячаклар.

9. Тәржемәче ярдәме

- Әгәр сез аңламыйсыз яки бу телдә сөйләшмисез, яки сезнең ишетү яки сөйләм белән проблемалар булса, һәм сезнең адвокат аңламаса һәм сезнең телдә сөйләшмәсә, сез үзегезнең адвокатыгыз белән конфиденциаль консультация давамьнда даими тәржемәче куллануға хокуклы. Бу ярдәм бушлай тәэмин ителә.
- Әгәр Сезгә суд процессы аерылып торган телдә җавап бирергә туры килсә, сезгә сорау алу дәверендә ярдәм күрсәтү өчен присягага китерелгән тәржемәче чакыртылачак. Бу ярдәм бушлай.
- Сезгә шулай ук үзегезнең белдерүләргә сезнең туган телегездә язу мөмкинлеге бирелә ала.

10. Экстрадициягә ризалык

Сез кабул итергә теләгән илгә экстрадицияләнергә ризалык бирә аласыз. Сез Европа ордерында күрсәтелгән жинаятьләргә карата үзегезнең ризалыкны чикли аласыз. Сез шулай ук махсус кагыйдәдән баш тарта аласыз, бу кагыйдә нәрсәне аңлата – Сез экстрадицияләнгәннән соң, Сезгә каршы суд эше башланчак яки Сезде, экстрадиция кулланган жинаятьтән аерым булган, башка жинаять өчен билгеләнгән хөкем карарын үтәү өчен төрмәгә урнаштырачаклар.

Суд тикшерүчесе тарафыннан сорау алынганнан соң экстрадициягә риза булсагыз, Сезде Прокурор ишетәчәк. Прокурор Сезгә бу карарның нәтижәсен аңлатчак. Сезгә адвокатыгыз ярдәмгә килергә мөмкин. Сез прокурорга гына экстрадициягә ризалыгыгызны белдерә аласыз.

Законлы рәвештә экстрадициягә рөхсәтегезне белдергәннән соң, Сез бу сорауға кире кайта алмыйсыз.

Сезне нинди вакытка кулга алырга мөмкиннәр?

1. 48 сәгать

Сез күп дигәндә 48 сәгатькә кулга алына аласыз.

2. Суд тикшерүчесе

- 48 сәгать эчендә суд тикшерүчесе Сезне яки иреккә чыгара, яки төрмәгә яба. Тикшерүченең сезне тоткарлау һәм кулга алу өчен ордер бирү сорауы буенча карар кабул итергә хокукы бар.
- Суд тикшерүчесе Сездән иң элек бу сорау буенча сорау алырга бурычлы. Сез адвокатыгыз ярдәме белән кулланырга хокуклы. Суд тикшерүчесе кулга алу ордерын бирү мөмкинлеге турында карар кабул иткәндә Сезнең аңлатмаларны яки Сезнең адвокатыгызның аңлатмаларын тыңлап чыгарга тиеш.

Сез адвокатыгыз ярдәменнән баш тарта аласыз, әгәр Сез балигъ яшькә җиткән булсагыз.

- Әгәр суд тикшерүчесе кулга алу ордерын бирсә, сезнең түбәндәге хокукларыгыз булачак:
 - Сез адвокатыгыз белән ирекле рәвештә аралаша аласыз.
 - Кулга алганнан соң унбиш көн эчендә сез Кулга алу Палатасы каршына чыгачаксыз, анда сезне алдан ябып кую камерасына урнаштыра алачаклар яки Европа кулга алу ордеры буенча экстрадицияли алалар. Сез Гаепләү Палатасы каршында жалоба бирә аласыз, ул унбиш көн эчендә карар кабул итәчәк. Апелляция Кулга алу Палатасы карарын кабул иткәннән соң егерме дүрт сәгать эчендә бирелергә тиеш.

- Кулга алу Палатасы яки Гаепләү Палатасы белән тыңлауларга кадәр бер көн калгач Сезгә эш мәгълүматлары белән консультациягә мөмкинлек бирәчәкләр.
- Сезнең адвокатыгыз бу суд тикшерүенең ничек дәвам итүе турында өстәмә мәгълүматны Сезгә биреп торырга хокуклы.
- Әгәр Сездә Бельгия гражданлыгы булмаса, Сез үзегезнең кулга алынуыгыз турында консуллык вәкилләренә хәбәр итергә хокуклы.
- Әгәр сез Европа кулга алу ордерының телен яки аның тәржемә телен аңламасагыз, сезгә Европа кулга алу ордеры тәржемәсен сез аңлый торган телгә язмача рәвештә тәкъдим итәчәкләр, яки Европа кулга алу ордерының яки бүтән процедура язмаларының телдән тәржемәсен аңлатачаклар, Кулга алу Палатасы каршына чыкканчы, иң соңгысы, башкарылуга карата ахыргы карар кире кайтарылганчы.

**Сезнең хокукларыгыз турындагы бу аңлатманы
Сез саклый аласыз**